vidē criſtū crucifixū cū inclinato capite ⁊ extēſ
brachijs ad miſerend. ⁊ ad ſuſcipiend. Exēplū
de prodigo filio in euāgelio. Taciturnitas te
netur .i. ſilentiū cū quis ab ocioſis. et interdum
etiā a licitis linguā ſuā refrenat. Exm̄ Agathon
p tres ānos lapidē in ore ſuo portauit ut ſilētiū
diſceret. Veritas ē .i. idez in ore ⁊ opere exhibere
qd̄ habet in corde. ⁊ poteſt vocare ſimplicitas.
Xpianitas. vide ſupra fides. Zelus aīarū
ſupra caritas proximi. Sic multe virtutes alie
poſſunt ſub illis ↄprehendi.

¶ Formatus

Riam in ſe p virtutū exēpla animus po
terit iā ſe mūdius ⁊ purius eleuare
ad cognoſcendū creatorem ſuū. Pri
mo per ammiracōem. que nō debet eſſe incredu
litatis. ſed veneracōnis credulitatis. Vnde q̄s
attendendo ea que apprehendere non poteſt.
proiciat ſe profunda reuerentia. ſtupendo tam
magnum ⁊ excelſum ſuū creatorem. Vnde am
miratie meditādo querat a ſe vnde habeat ortū
tanta magnitudo vniuerſi. ſcȝ celum terra. ſol ⁊
luna. et cetera. Es ne tu deus meus. Et reſpon
debūt omnes. Non. Sed ipē fecit nos ⁊ non ipſi
nos. ſecundum pſalmiſtam, Quo audito dicat
Quis eſt deus meus. Eſt ne potens. Et audit
ſcripturam. Poteſtas eius a mari uſqȝ ad maē
et ita ipſe eſt qui celorum cōtinet thronum. et
abyſſos intuetur. montes ponderat. ⁊ terram
palmo concludit. ⁊ cetera. Querat ↄſequenter.
Eſt ne pulcher. Et audit ſcp̄turā dicentem ſibi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pulcritudinē eius ſol ⁊ luna mirantur · ipē enī ē in quē deſiderāt angeli proſpicē · ⁊ iterū ſpecioſus forma. Querat ↄſequenť. Eſt ne ſapiēs ꝛc. Et audit · In eo ſūt oēs thezauri ſapie et ſciē recōditi. Eſt ne diues ꝛc. Rn̄dit. Omīs terra ⁊ plenitudo eius. Eſt ne benign⁹ ꝛc. Rn̄dit. Suauis dn̄s vniuerſis · ⁊ miſeracōes eius ſup oīa opa ei⁹. Admirando ergo magnitudinē eius potētie · ꝓfūditatē ſapīe · benignitatē demētie clamat. O altitudo diuiciarū ſapientie ⁊ ſcientie dei ꝛc̈ · Illi mī adherere bonū eſt · ⁊ ponere in eo ſpem meam.

¶ Pro quo ſciendū · in hac materia debꝫ eſſe ā miracō veneracōis. Et quicq̄d non poterit capere racō capiat fides · ꝓ exemplo vide infra · Hic ſingul' dcōnibꝫ ſequentis alphabeti ꝑponatur Mirare. A Moroſiſſimā in trinitate ↄſbalitatē · de qua profudiſſime inter cetera dicit Bonauētura · ꝙ bonū eſt ſui diffuſiuū · ⁊ ſūme bonū eſt ſui ſūme diffuſiuū · que diffuſio non eſſet ſūma niſi eſſꝫ ↄſbalis ⁊ coeterna · Quia igitur pr̄ eſt ſūme bonus · ſumme ſe ↄicat · generādo filiū · ↄmunicando ſūmā ↄſbalitatē ſuā ⁊ coeternitatē ac coequalitatē · quā ſi nō ↄmuīcarꝫ · nō ſūme ſe diffuſiſſꝫ · quia adhuc amplius potuiſſet. Qui poteſt cape capiat · qui nō poteſt cape credat. Miraē.

B Enedictā coeternitatē in trinitate. De qua btūs. Aug⁹ adducit aliqualē ſimilitudinē de igne · Vn̄ ꝙ cito eſt ignis · tam cito de eo procedit fulgur ⁊ calor · ponatur ergo ꝙ aliquis ignis fuerit ab eterno · tūc ſimul ab eterno fuit fulgur ⁊ calor ⁊ tn̄ fulgur ⁊ calor procedent ab igne · ⁊ nō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ignis ab ill'. Mirare. O Opatiſſimā ⁊ occultiſ-
ſimā ⁊ incōprehenſibilē incircūſcriptibilitatem
⁊ immēſitatem deitatiſ. De hoc gregori⁹ in q̄rto
dyalogoꝝ. Vide id eſt ɔtemplare l' mirare cre
antē ⁊ regētem implentē ⁊ circūplectentē tran
ſcendentē ⁊ ſuſtētantē incircūſcriptum ⁊ inuiſibi-
lem deū. Mirare. D igniſſimam illam exiſtēti
am aut eſſentiā deitatis. qua ſolus fuit anteq̄
creauit omnia ſibiipſi ab eterno ſufficiens nulli-
us indigens. de qua quidam meditator dicit.
Meditare cum deus fuerit ſolus. vbi tunc vana
gloria hominum. ⁊ demonum dolus. Sic vero o-
mnia diſcas paruipendere. Mirare E Xcellen
tiſſimā eius om̄ipotentiā. de qua dicit᷑. Om̄ia q̄-
cunq̄ voluit dn̄s fecit. Mirare. Vnde tanta mł
titudo creaturaꝝ eſſet niſi ille potentiſſimus eaſ
ɔdidiſſet. Mirare H Amoſiſſimā eius ſapiam
qua totū vniuerſū ex nichilo creauit vbi recepit
tantā molē montiū. tantā multitudinē lapidū
vbi vidit prius exēplar celi ⁊ terre. Et quomodo
artifex faciet illa que nunq̄ preceſſerunt in ex
emplari. Mirare q̄ tam ſapiēter om̄ia gub'nat.
attingens a fine vſq₃ ad finem fortit' ⁊ diſponēs
oīa ſuauit'. Mirare. G Racōſiſſimā illā bonita-
tē qua tot ⁊ tantis creaturis ɔmunicare voluit
eſſe viuere ⁊ intelligere. qui pfectiſſimus fuit.
nulli⁹ indigens. Vnde enim tantus decor crea-
turaꝝ et vtilitas eaꝝ q̄ diligētib⁹ deū oīa coope
rant' in bonū. n̄ ab illo fonte ſūmo bono. Mirare
H Vmanā ſblimacōꝫ q̄ hoiem de pulue factū
in paradiſū conſtituit. ⁊ om̄ia ei ſubdit. volucres

celi et piſces maris. et oīa que ſūt proſūt ei aut ſ-
uiūt. Qd etiā ammiratur dauid dicendo. Quid
eſt homo ꝙ memor es eius. Mirare. Jnfectio
nem totius hūane creature qd p pccm̄ ade in to
tum genus humanū p peccatū originale diffuſū
eſt. Sʒ āmiracō tollitur. qꝛ in ſimili paſta infecta
oēs panes ex eadē varie decocti infecti ſūt. Mira
re. Rariſſimā illā tolleracōeʒ. qua primos pa
rentes inobedientes. dñs nō annichilauit. ⁊ a
lios loco ipoꝝ creauit. qd facillimū ei fuiſſet. ſʒ
tollerādo veſtiuit pelliciis ⁊ ad locū pme in hāc
terrā dimiſit. Mirare. Letiſſimū ꝯſiliū trinita
tis. ſup incarnacōe filij dei. de quo dd dicit. Miā
⁊ veritas obuiauerūt ſibi ⁊c. Btūs augꝰ in medi
tacōibꝫ ſuis dicit. ꝙ non potuit ſaciari dulcedi
ne animoꝝ. āmirando ꝯſiliū incarnacōnis. ꝙ tā
ta maieſtas. tātā habuit caritatē ad hominez.
Mirare. Mirandā vnionem deitatis ⁊ hūani
tatis. quō ſūmū cū ymo. eternū cū tpali. hoc ē
cū hoīe ſexto die formato. pfectiſſimū cū defectu
oſo vniri voluit. Mirare. Nobiliſſimā deitatis
tantā huīlitatē. ꝙ defectus nr̄os in ſe ſuſcepit.
ſcʒ famem. ſitim. calorem. frigus. timorem. dolo
rē. pauptatē et infirmitatē. triſticiā. ⁊ ſic de aliis
Et demū qd plus ē mirandū mortē turpiſſimam
Quod admirās ecclia in ymno canit. Que te vi
cit clementia ⁊c. Et de ſacramēto eucariſtie caīt
eccleſia. O res mirabil'. māducat dñm. pauper
ſeruus ⁊ huīlis ¶ Jn quo pncipalit' tria ſūt mi
randa ¶ Primo ꝙ tāta maieſtas ſub tā ſpecie
modica cōtinetur. ¶ Secūdo ꝙ idem corpus ſit

in diuerſis locis. ¶ Tercō q fracta hoſtia inte
gerxpūs ſub qualibʒ particula pſeuerat. Mira
re. O Rdinē vniuerſoꝝ. q tā cito et faciliter fcā
ſūt. et ita ordinata ſcđm ſituacōem ordinacōis ſu
perioritatis et inferioritatis nobilitatis aeris fecū
ditatis terre. De origine mūdi que cepit creati
one et currit per tempora. nature legis et gratie.
et conſummabitur iudicō. ¶ Mirare. P Vlchri
tudinē vniuerſi ſecūdum varietatē luminū figu
raꝝ et coloꝝ. Mirare. Q Vāta ſiderum multitu
dine decoratū eſt celū. quanta varietate auium
aer. quāta piſciū diuerſitate aque. quanta me
talloꝝ ſcilicet auri et argenti. et gēmarum diuer
ſitate montes. quāta varietate plantarum. ar
boꝝ et herbaꝝ ſilue et valles. quāta diuerſitate
animaliū ſcđm diuerſitatē gnalem ſpecialē. et in
diuidualem decorata eſt terra. Mirare. Q Vi
etē quā oīa appetūt. quō oia ad locū ſuum
tendūt. leue ſurſum. graue deorſū. Aues turba
te fugiūt ſurſū. piſces fugiūt in profund aquaꝝ
beſtie ad ſiluas. reptilia ſerpentes ac mures ad
cauernas terre. Mira res ē quomodo diuerſa
loca pro ſui cōſeruacōne ex naturali inſtinctu
petūt et quō q̄libʒ ſpēs ſibi adheret. Grues ſimł
volant. Lupi ſimul currūt. et etiam ſciūt tempa
ſua pariendi. et quieſcendi. et loca caloris et frigo
ris. ſicut yrūdines. que preueniūt tempus fri
goris petendo regiones calidas. Mirabilis deus
in creaturis ſuis. Vide formicam. vix videri po
teſt. et habet tot oculos. et tot pedes. et caput
et corpus ſicut equus ſentit et laborat. Mirare

REſolucōnem animaliū in terrā de qua facta
ſūt. Jam hō michi loquit̄ ſentit ⁊ intelligit. mā
dat regnat ⁊ terrꝫ alios. ſb̄ito reſoluitur in ter
ram ⁊ puluerē vbi nō eſt vox neqꝫ ſenſus. Et ite
rū de terra reſurget homo viuus. ſentiens ⁊ intel
ligēs ⁊c̄. Mirū nobis. ſed quid mirꝝ illi qui oīa
quecūqꝫ voluit fecit. qđ admiratur pſalmiſta. d.
Quā magnificata ſunt opa tua dn̄e ⁊c̄. Mirare.
Semīalē virtutē. cuius tāta ⁊ tam mirabilis
eſt multitudo ⁊ habūdantia formarꝝ. ſm̄ racōes
ſeminales in rebus. Terra em̄ tot herbas tam
diuerſas ⁊ vtiles ⁊ medicinales de ſe producit.
Miramur vn̄ habꝫ illā potentiā. Itē videmus mi
nutiſſimum granū ſemis de quo producitur ma
gna arbor. Vbi habuit granū tot ramos tot fo
lia tot fructūs. Certe mirabil̄ deus ī creaturis ſuis
Mirem̄. Tkutina cōem liberacōem vniuerſorꝝ
q̄ oē qđ eſt. illud eſt ſb̄a aut accn̄s. Juxta illud
Sūmus ariſtotiles. trutiābat cacumīa mundi
Jn duo diuiſit quicquid in orbe fuit. Itē oīa ꝯſti
tuta ſūt ſub numero pondere ⁊ menſura. ut dicit
ſalomon. Numero res diſtingunt̄. pondē ſituā
tur. menſura limitantur. Et tn̄ multiplicit̄ res di
ſtingūtur. Prima dīa rerū. Queđ hn̄t eē ut la
pides. queđ eſſe ⁊ viuē ut bruta: queđ hn̄t eſſe
viuē ⁊ intelligere ut angeli ⁊ hoīes ¶ Secunda
dīa. Queđ ſūt mutabilia ⁊ corruptibilia. ut ter
reſtria. queđ ſūt immutabilia ⁊ incorruptibilia
ut ſūt ſupcæleſtia. Queđ corpalia. queđ ſpūalia
queđ ſimul ⁊c̄. ¶ Ex hiis collige creatorē illorꝝ
potētiſſimū ſapiētiſſimū et optimū trinū ⁊ vnū.

Et qui hijs ↄſideratis nō excitatur ad ↄgnoſcen
dū ſuū creatorem · cecus eſt ſurdus mutus ꝛ ſtl
tus. Cognouit enī bos poſſeſſorē ſuum ꝛ aſinꝰ
preſepe dn̄i ſui · ille aūt non vult intelligere crea
torem ſuū. Mirare. Utilitatē durabilitatē ꝛ
firmitatē reꝝ. Nichil enī in rerū natura fruſtra
qꝛ deus ꝛ natura nichil faciūt fruſtra. vn̄ ſol et
luna diſtinguūt nobis tpa · inde ſcimus qn̄do
dies eſt · ꝛ qn̄ eſt nox · Et de durabilitate ſolis
videmus iam ꝙ plus ꝙ̄ per ſex milia annorum
volutus eſt ꝛ motus ꝛ non deficit ut vult augꝰ ·
Si fuiſſꝫ rota artificis terreni milleſies fracta fu
iſſꝫ · ꝛ quomō cōtinue lucꝫ ꝛ nō indiget ſepo · Si
fuiſſet lucerna artificis terreni dudū extincta
fuiſſet · Et ſi obieceris de vtilitate an dyabolꝰ ſit
vtilis. Rendeť ꝙ ſic. Nonne tortor ꝛ lictor ē vtiliſ
in ciuitate ꝓpter malefactores · ꝛ in toto vniuer
ſo ille tortor ē malefactor. ytē lege ꝙ̄tū vtilꝭ fuit
iob · cui coronam patiētie augmentauit. Sic ei
clementiſſimus deus malo bene vtitur. Sꝫ di
ceres pro quo ſunt dampnati vtiles in inferno
Rendetur ad oſtendendā diuinam iuſticiam · ꝛ
ad augmentandam gloriam ſanctoꝝ. Sancti
enim videntes tot tormenta dampnatoꝝ · glo
rificāt deū intimius qui eos eripuit a tot tormē
tis. Item obicit de lupis ꝛ ſerpentibꝰ . ꝛ ſic de
alijs. Rendetur · ſi homo nō peccaſſet · omnes cre
ature inferiores ſubditi ei fuiſſent · ꝛ ſic lupi ꝛ ſer
pentes obediuiſſent ei ad nutum. Sed quia ꝑfrā
genti fidem · fides frangetur eidem · qui a homo
non obediuit altiſſimo · abſolute ſunt beſtie ab

eius obedientia· valent tñ adhuc hoīm· ad ter
rendū eū ne in pccō pmaneat· ne forte leſus a
ſerpente in pccō moriatur. Et ad rememorandā
transgreſſionē· ꝓpter quā ei illa rebellāt· Et nō
ne de venenoſis aīalibꝫ· tiriaca medicinal' ꝯficit
¶ Itē dicit ad quid valent pulices qui nos inq̄
etant. Rendetur· valent ad humiliādū hoīem. Cū
em̄ homo tumꝫ ſupbia· inq̄etatus a pulice humili
at ſe dicendo. Quid te exaltas puluis ⁊ cinis· q̄
pulici non vales reſiſtere. ¶ Pro indubitato ḡ
tene ex paucis multa· ꝙ oīa ſunt vtilia· ⁊ dero
garet eius honori ip̄m aliqđ inutile creaſſe. Sed
ſi tu non intelligis dicit tibi Aug⁹. Simile ē ſicut
ſi vadis ad officinā artificis· forte fabri aut al
teri⁹· vides ibi multa inſtrumēta· malleos· cla
ues ⁊c̈· dicis· Ad quid tanta multitudo inſtru
mentoꝝ. Nouit artifex qui nichil ibi retinꝫ inu
tile. Sic artifex omniū deus glorioſus nouit in gu-
bnacōne ſua quid habeat in toto vniuerſo· ad
quid cōdidit· ad quid valꝫ· Huic te ſbice ⁊ āmi
rando magnifica· lauda· glorifica· ſuperalta· ⁊
bn̄dic deū in opibꝫ· dicendo canticū. Bn̄dicite· o·
opa d· d. Itē. Laudate dn̄m de celis· ⁊c̈. Gloſa· l'
date actōem laudis ⁊ āmiracōis oīa varietate
⁊ mirabile virtute. Xpō iudice tuo in fine ſecu
li mirare· ꝙ iudicatus veniet iudicaturus. Et
vnde ei tāta ſapia ꝙ cuiuſlibꝫ facta ita ſciet ple
ne quecūqꝫ cogitauit. fecit ⁊ dixit ac ſi ſibi ſoli in-
tent⁹ fuiſſꝫ ac ſi ſolū ad ip̄m reſpectū habuiſſꝫ.
Et q̄ꝫ mirabil' erit iuſticia· vbi nichil boni mane
bit irremuneratū· ⁊ nichil mali impunitū. Certe

incōprehenſibilia ſūt iudicia eius ⁊ inueſtigabi-
les vie eius. Et q̄uis mirāda ſunt eius iudicia
tn̄ hoc firmit̄ eſt tenendū. q̄ oīa iuſtiſſime fecit
⁊ faciet. quia ſūme bonus ⁊ nulli facit iniuriam
Et quia dampnatis nō dabit regnum. nō facit
eis iniuriam. quia nichil iuris habent in regno
Modo regula eſt. Qui nichil habet iuris nō po
teſt cauſare de iniuria. ſicut nec ego poſſem cau
ſare quia me non fecit āgelum. quia nec merui
de iure eſſe vermis. Nec poterit quis ſe excuſare
p ignorantiā. Quilibet enim habet ius natura
le ſcriptum in corde ſuo. ⁊ cuilibet inſpirauit dn̄s
aliqd bonū ſiue fuerit paganus ſiue iudeus. Et
quia negligentior fuit pro ſalute ſua. q̄ pro bonis
corporis. pro quibus cucurriſſet ad diuerſas
ptes mundi ſi ſe neglexit imputet ſibi. Nec cau
ſari poteſt de perpetuitate penaꝝ. Quia em̄ ꝯtra
eternū peccauit. ⁊ perpetuū ꝯtempſit ⁊ blaſphe
mauit dn̄m. perpetua pena punietur. Quia ſi per-
petuo blaſphemaret. ⁊ ſolū tpalit̄ puniret̄ ma
nerꝫ aliquid impunitū. Etiā quia qui ꝯmittit
crimen leſe maieſtatis. contra tēpalē pn̄cipem
dāpnatur perpetuo exilio. Et ſi perpetue hic vi
uerꝫ. perpetue ſtarꝫ ſentētia. Vna ergo gutta
diuine offenſe. eſt maior oīi offenſa ꝯtra tēm
poralem pn̄cipē. quia iſte momentaneus. Ille
vero pn̄ceps eternus. Bene ergo finalit̄ ⁊ iuſte
oīa bene fecit ⁊ faciet. qd ſi nō facerꝫ deus nō
eſſet. Qui poteſt capē capiat. qui nō poteſt cre
dat. ⁊ ammirando veneretur.